

ब्रह्मा प्रत्याह । अस्य भुवनस्य नाभिं कारणमहं वेद जानामि विदो लढो वा [पा० ३. ४. ८३.] परब्रह्मैव जगत्कारणं जानामीत्यर्थः । द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं च वेद ब्रह्मणो विकारभूतं जानामि । बृहत्तः सूर्यस्य जनित्रमुत्पत्तिकारणं ब्रह्मैव वेद । अथो अपि च यतो जां चन्द्रमसमहं वेद परमात्मनो जातं चन्द्रमहं वेदमीत्यर्थः ॥ ६० ॥

पृहामि त्वा परमन्तं पृथिव्याः पृहामि यत्र भुवनस्य नाभिः ।

पृहामि त्वा वृक्षोऽश्वस्य रेतः पृहामि वाचः परमं व्योम ॥ ६१ ॥

का० [२०. ७. १४.] यजमानोऽध्वर्युः पृहामि त्विति । यजमानोऽध्वर्युः पृहति ॥ हे अध्वर्यो पृथिव्याः परमन्तमवधिभूतं पर्यन्तं त्वा त्वामहं पृहामि द्विकर्मकः । यत्र यस्मिन्स्थले भुवनस्य भूतजातस्य नाभिः कारणं तदपि त्वां पृहामि । वृक्षः सेतुः अश्वस्य रेतः वीर्यं त्वां पृहामि । वाचो वाण्याः त्रयीलक्षणायाः परममुत्कृष्टं व्योम स्थानं त्वां पृहामि ॥ ६१ ॥

इयं वेदिः परोऽन्तः पृथिव्या अयं यज्ञो भुवनस्य नाभिः ।

अयं सोमो वृक्षोऽश्वस्य रेतः ब्रह्मायं वाचः परमं व्योम ॥ ६२ ॥

का० [२०. ७. १५.] इयं वेदिरित्यध्वर्युः । अध्वर्युः यजमानं प्रत्याह । इयं वेदिः उत्तरवेदिः पृथिव्याः परः अन्तोऽवधिः वेदेः सर्वपृथ्वीवृषपत्वादित्यर्थः । भुवनस्य नाभिः कारणम् अयं यज्ञोऽश्वमेधः भुवनस्य प्राणिजातस्य नाभिः कारणम् यज्ञाद्वि प्रजाः प्रजायन्तः इति श्रुतेः । वृक्षः अश्वस्य रेतः अयं सोमः सोमलताश्वस्य वीर्याज्जातित्यर्थः । अयं ब्रह्मा ऋत्विक् वाचः त्रयीवृषायाः परमं व्योम स्थानम् ब्रह्मणस्त्रिवेदसंयोगादित्यर्थः ॥ ॥ ब्रह्मोऽयं समाप्तम् ॥ ६२ ॥

XI. सुभूः स्वयम्भूः प्रथमोऽन्तर्महत्पूर्णवे ।

दधे ह गर्भमृत्विं यतो जातः प्रजापतिः ॥ ६३ ॥

सुभूरिति पूर्वस्य महिम्नः पुरोऽनुवाक्या उत्तरस्य याज्ञ्या च । उदिते ब्रह्मोऽयं सम्प्रपद्याध्वर्युर्हिरण्यमेन (२०.) पात्रेण प्राजापत्यं महिमानं ग्रहं गृह्णाति तस्य पु-